

Ольга Волощенко
Олександра Козак
Ганна Остапенко

Я досліджую світ

4 клас

Навчальний посібник

Тема 1

Подорожуємо і відкриваємо світ

Київ • Світич • 2020

У кабінеті вченого

За твором Яна Ларрі “Незвичайні пригоди Карика та Валі”

Хлопчик Карик та його сестричка Валя товаришують із професором Іваном Гермогеновичем. Якось він запросив дітей поспостерігати за фінальним етапом роботи над його винаходом – зменшувальною рідиною.

Карик постукав, але ніхто не озвався. Тоді він відчинив двері. Професора не було. Діти обійшли кабінет і почали розглядати банки, колби, склянки.

– А в якій банці смачна рідина? – спитала Валя.

– Краще нічого не чіпай! – суворо сказав Карик.

– Я не чіпаю! – Валя присунулася до високої склянки із золотавою рідиною, понюхала. Вода пахла персиками і ще чимсь смачним. Валя відсorbнула трішки і, присівши біля брата на підвіконня, простягнула йому склянку:

– Ой, як смачно! Покуштуй!

Карик поспіхом відпив кілька ковтків:

– Смачно... Та більше не пиймо – професор помітить.

Карик зібрався зіскочити з підвіконня на диван, аж раптом... диван помчав униз, наче ліфт з горішнього поверху. Кімната ніби розтягувалася... За хвилину там, де стояли книжкові шафи, вже здіймалися хмарочоси. Крізь скло видніли велетенські книжки.

Карик ступив кілька кроків по підвіконню і раптом зупинився. Він узяв Валю за руку і, затинаячись, сказав:

– Це, мабуть, була зменшувальна рідина... Дослід професора вдавня.

– А це що? – спитала Валя, вказуючи на потвору, яка нерухомо лежала на підвіконні. – Бабка? Така величезна?

– Вона така, як і була. Це ми з тобою стали крихітними...

1. Сформулюй та запиши два запитання за змістом прочитаного тексту. Постав їх своїм однокласникам і однокласницям та вислухай їхні відповіді.

2. Під час обговорення пригоди Тимофій заявив, що Іван Гермогенович — винахідник. Чи погоджуєшся ти з хлопчиком? Свою думку підтвердь цитатами з тексту.

Винахідник — це людина, яка створює щось нове, невідоме до цього.

3. Пригадай зміст прочитаного. Познач істинні твердження. Хибні перетвори на істинні та запиши їх.

- ☐ Карик і Валя — однокласники.
- ☐ Вода у склянці мала червоний колір.
- ☐ На підвіконні діти побачили бабку.

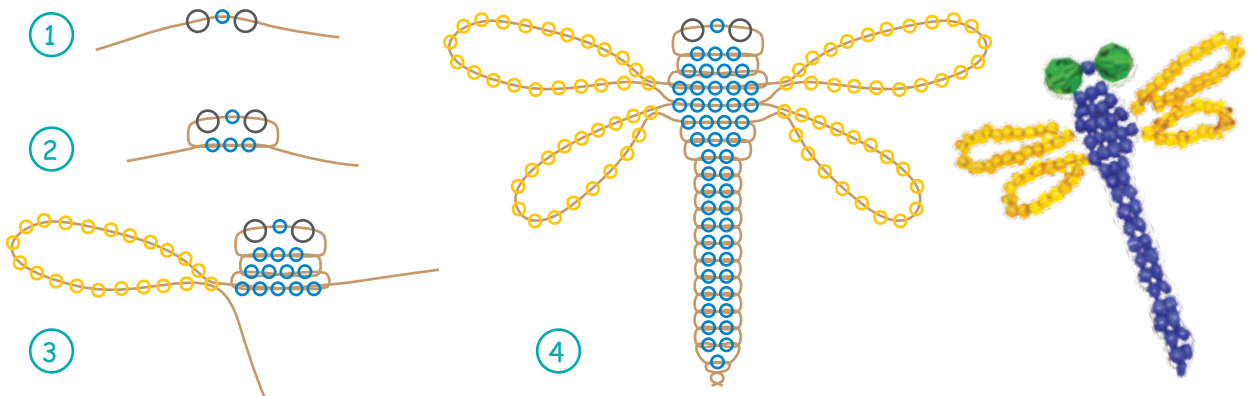

4. Карик сказав, що бабка — комаха. Назви відомих тобі комах. Чим вони відрізняються від інших тварин? Запиши.

5. Створи з бісеру бабку.

Підготуй: 1 м волосіні, 2 великі намистини для очей бабки, 50 маленьких — для тільця і 76 — для крилець.

-

Чи можуть Відкриття нашкодити здоров'ю?

-

.....

.....

.....

Засоби побутової хімії використовують для догляду за одягом, приміщеннями, автомобілями, посудом тощо.

2. На засобах побутової хімії зображені символи, які попереджають про їхню шкідливість. Прочитай, що вони означають.

Подразник. Слід не допускати потрапляння цієї речовини в очі, ретельно мити руки після роботи з нею, працювати тільки в добре провітрюваних приміщеннях.

Шкідливий. Засіб містить шкідливі чи токсичні речовини. Найчастіше зустрічається на упаковках із розчинниками, лаками та фарбами.

Їдкий. Може викликати серйозні опіки і ураження шкіри. Часто цю позначку ставлять на упаковках засобів для очищення каналізаційних труб.

Небезпечний для довкілля. Містить речовини, що створюють загрозу для природи.

3. Усно змодельуйте поведінку дітей у кожній із ситуацій.

Поліна та її братик Іван куховарили. Хлопчик відкрив пляшку з яблучним оцтом і надпив. Поліна побачила, що він почав задихатися.

Юля вирішила помити раковину і випадково крапнула на руку розчином для чищення. Шкіра почервоніла і пече.

Під час прибирання Степан ненароком зачепив коробку, і її вміст – невідомий порошок – потрапив в очі.

Правила поводження із засобами побутової хімії

☀ Зберігай засіб окремо від харчових продуктів.

☀ Під час використання надягни рукавички, окуляри. Після – ретельно вимий руки.

☀ Бережи аерозоль від вогню.

☀ Не пий і не куштуй нічого з пляшок та банок, уміст яких тобі не відомий.

Які відкриття змінили світ?

- 5
1.
с
-
- Акція!**
- Ціна
~~250 грн~~
199 грн

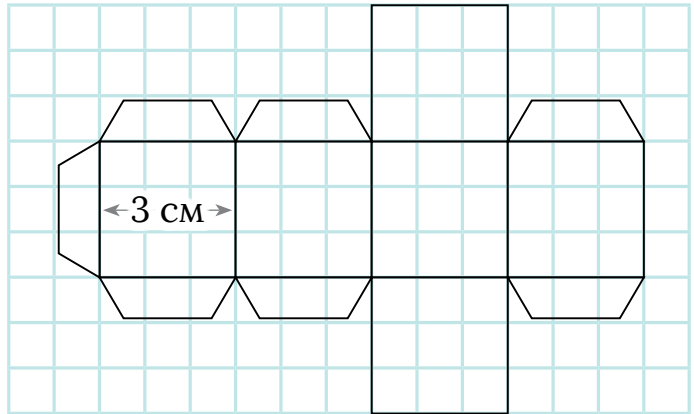
-

-

4. Марко взяв із собою в подорож настільну гру. Кубик для неї він зробив сам. Виготов і ти такий кубик з картону.

5. Оціни свої конструкторські вміння.

- ☀ Які ігри з використанням кубика тобі відомі? Пограй у них з однокласниками/однокласницями.

6. Дізнайся про винаходи, які народилися в нашій країні. Як кожен із них змінив світ? Розкажи. Доповни цю розповідь власним прикладом.

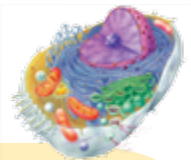
Борис Патон винайшов нову технологію з'єднання металів.

Перший у світі суцільнозварений міст

Микола Амосов – перший у світі лікар, який протезував клапан серця.

Ганна Єльська зробила важливі відкриття про роботу клітин – найменших частинок, із яких складається наше тіло.

Єлизавета Шахатуні працювала в команді авіаконструкторів, які створили відомий літак АН-22, і розраховувала його міцність так, що він став рекордсменом.

Хто з'їдає зелених корів?

За твором Яна Ларрі "Незвичайні пригоди Карика та Валі"

Карик та Валя на спині бабки перенеслися на берег озера. Професор, який про все здогадався, теж зменшився і вирушив на допомогу, залишивши у схованці коробочку з порошком для збільшення. Трійко крихітних людей повільно долають свій шлях до порятунку.

– Ми нічого не їли відучора, – Карик ковтнув слину.

– Зараз ми гарненько поїмо... – Іван Гермогенович розглядав трав'яні дерева. – Ось! Тут пасуться стада корів.

– Корови на дереві?!

Вони вилізли на верхівку, і Валя загукала:

– Ой, дивіться! Хіба це корови? Які зелені...

По краях листка блукали істоти, схожі на велетенські груші з довгими ногами і загнутими хоботами.

– Знайомтеся, – сказав професор. – Трав'яні корови – попелиці. Мурахи харчуються їхнім молоком. Пригощайтесь! – він ліг на живіт біля зеленої калюжі й ковтнув:

– Дуже смачно! Прошу!

Діти жадібно накинулися на густе солодке молоко.

Наївшись досхочу, мандрівники погойдувалися на листку, наче в колисці. У цю мить у повітрі щось загуло, і на листок з гуркотом приземлилася черепаха завбільшки з танк. Її спина, червона із чорними плямами, виблискувала, мов лакована.

– Не бійтеся. Це сонечко. Воно сумирне...

Сонечко раптом збило ударом лапи одну з корів, підім'яло під себе і... від корови лишилася тільки зелена шкурка. І от на листку не залишилося попелиць. Сонечко із шурхотом розгорнуло крила і попливло над лісом...

1. Пригадай події, про які йдеться у прочитаному уривку, та обери правильні варіанти відповідей.

☀ Яка тварина принесла Карика та Валю на берег озера?

А сонечко

Б попелиця

В бабка

Г корова

2. Яке відкриття для себе ти зробив/зробила, читаючи пригоду? Запиши.

3. Як ти вважаєш, факти про сонечко у тексті — правда чи вигадка? Де можна перевірити цю інформацію? Запиши можливі способи перевірки.

Сонечка — хижаки. Жуки і личинки харчуються попелицями, листоблошками, щитівками і кліщами. Головні вороги сонечка — інші комахи, павуки та жаби. Птахи й інші хребетні на них не полюють. Якщо ж хижаки все-таки нападають, сонечко виділяє отруйну пахучу речовину із суглобів ніг, яка їх відлякує.

Попелиця

Листоблошка

Щитівка

Кліщ

Сонечко

4. Створи сонечко — оздобу для одягу, орієнтуючись на фото-підказки.

5. Побудуй ланцюг живлення, де однією з ланок є жук сонечко.

Ланцюг живлення (або харчовий ланцюг) — послідовність ланок, кожна з яких пов'язана із сусідніми відносинами “їжа — споживач”.

-

4. Усно склади власне меню сніданку, обіду чи вечері, орієнтуючись на свої харчові звички, смак і знання про корисність кожної страви для здоров'я.

Режим харчування четвертокласників

- ✱ Їсти треба 4-5 разів на день, бажано в один і той самий час.
- ✱ Слід вибирати корисні продукти, не зловживати снеками та чипсами, фаст-фудом, газованими напоями та солодощами.
- ✱ Випивай щодня достатню кількість води.

Білки регулюють обмін речовин, є будівельним матеріалом для тканин та джерелом енергії.

Жири – джерело енергії, допомагають зігрівати наш організм.

З вуглеводів виробляється енергія для активності організму.

Вітаміни – речовини, необхідні для росту та збереження здоров'я людини.

Мінеральні речовини дуже важливі для роботи організму.

5. Скільки води ти маєш випити за день, якщо вважають, що дитині потрібно 50 мл води на 1 кг маси її тіла? Чи споживаєш ти свою денну норму?

Які загрози підстерігають нас у довкіллі та як їх уникнути?

1. “Яка краса!” — вигукнула Валя. На це Іван Гермогенович відказав: “Так, ти маєш рацію. Проте у природі треба бути дуже обережним”. Що він мав на увазі? Запиши свої ідеї.

2. У довкіллі є небезпечні рослини. Розглянь зображення. Чи зустрічалися тобі такі рослини? Де? Розкажи.

Отруйні рослини

Борщівник

Дурман
звичайний

Берізка
польова

Беладона

Болиголов
плямистий

Вовчі ягоди

- ☀ Довідайся, чим ці рослини небезпечні для людини.

3. Як надати першу допомогу тому, хто обпікся отруйною рослиною чи скуштував її? Змодельуйте ситуації разом з однокласниками.

Опiк рослиною

Отруєння рослиною

Повiдомте дорослих

Змийте водою отруту зi шкiри

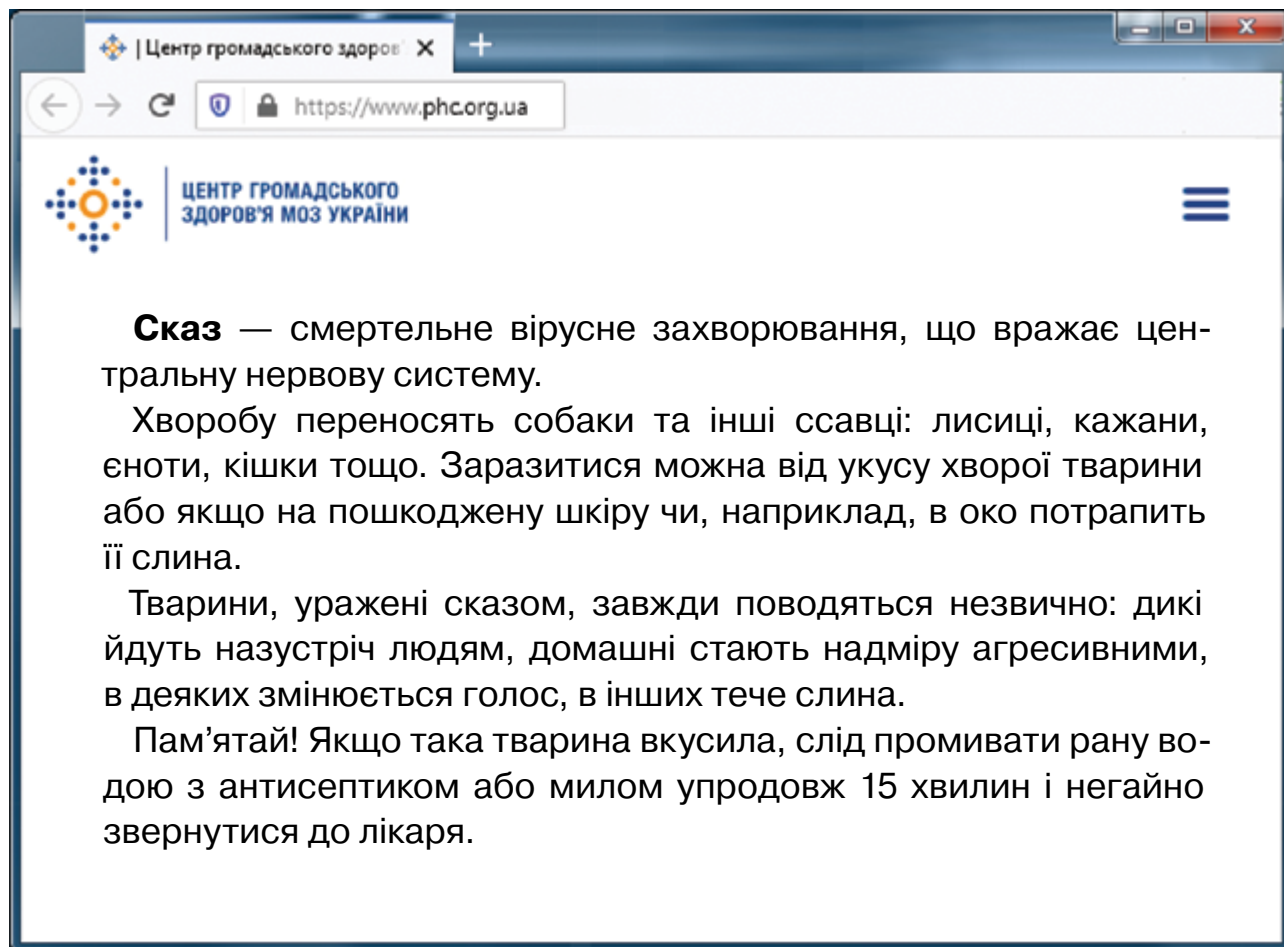
Промийте шлунок кiлька разiв

Накладiть чисту пов'язку на обпечену дiлянку

4. Карик розповiв про дивну поведiнку однiєї лисицi, яку колись спостерiгав. Вона пiдiйшла дуже близько до людей, нiби не боялася їх, при цьому дивно хрипiла. Як гадаєш, що могло спричинити таку поведiнку тварини? Запиши свої припущення.

5. Валя запропонувала перевірити припущення в інтернеті. Діти відшукали ось таку інформацію.

☀ Як ти гадаєш, чи можна довіряти цій інформації? Чому? Запиши.

.....

.....

6. Які ще небезпеки можуть загрожувати людині в довкіллі? Наведи власний приклад та запропонуй способи виходу з небезпечної ситуації без загрози для здоров'я.

.....

.....

.....

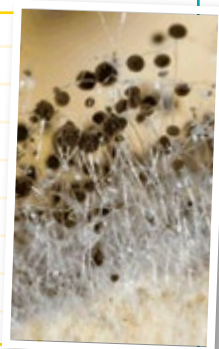
Досліджуємо разом

Матеріали та обладнання: хліб (будь-який), пластиковий пакет із застібкою, вода, пляшка з розпилювачем.

Хід досліду

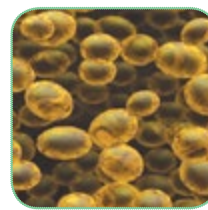
- 1. Відріж шматок хліба.** Хліб – чудовий “ґрунт” для вирощування цвілі: вона живиться крохмалем, що входить до його складу.
- 2. Злегка змочи хліб водою.** Обприскай скибочку водою з пляшки, але так, щоб хліб не розм’як.
- 3. Поклади хліб у пластиковий пакет, щільно закрій його і залиш у темному і теплому місці.** Пластик збереже вологу і не дасть випаруватись спорам цвілі.
- 4. Щодня перевіряй зростання цвілі.** Якщо хліб на вигляд сухий, відкрий пакет і побризкай на скибочку водою. Через тиждень мають з’явитися свідчення зростання цвілі.
- 5. Розглянь вирощену цвіль.**

Така цвіль називається чорною хлібною цвіллю. Вона зустрічається по всьому світу і особливо охоче росте на стиглих фруктах і хлібі. Вживати продукт із цвіллю категорично заборонено! Здоровій людині цей гриб у невеликій кількості не заподіє шкоди, але в разі ослаблення імунної системи цвіль може призвести до хвороби.

6. Позбудься запліснявілого хліба.

- ☀ Розглянь гриби на фото. Які з них тобі відомі? Про які тобі цікаво довідатися? Розкажи.

- ☀ Що станеться на планеті, якщо з неї зникнуть усі гриби? Запиши.

Рослина-схованка

За твором Яна Ларрі “Незвичайні пригоди Карика та Валі”

Мандрівники підходили все ближче й ближче до озера, на другому боці якого професор залишив сховок зі збільшувальним порошком. Аж раптом зникла Валя...

– Далеко вона піти не могла, – сказав професор. – Треба шукати.

– Я маю зачіпку! Валя кричала: “Я лізу на дерево”.

– Ходім мерщій туди, де це було! – гукнув Іван Гермогенович.

У гаю Карик показав рослини, обвішані жовтими кулями. Професор запитав, коли саме зникла Валя.

– Вранці. Сонце ще не світило, – відповів хлопчик.

– Отже, Валя сидить у квітці енотери.

– А вона там не задихнеться? – захвилювався Карик.

– Ні. Почекаємо, увечері квітка розкриється.

– Дивна квітка, – невдоволено промовив Карик. – Інші розкриваються зранку, а ця чомусь увечері.

– Заморська гостя. Років триста тому її зерна прислали в Європу з Америки. А нині на берегах річок цю іноземку можна зустріти частіше, ніж інші, місцеві рослини.

– Але увечері вона точно відкриється?

– Авжеж. Щовечора енотера розцвітає, а вранці її квіти закриваються. Недарма рослину прозвали нічною свічкою!

Чекаючи, мандрівники задрімали. Карикові снилося, ніби барвистий метелик термосить його за носа. Розплющивши очі, хлопчик побачив Валю.

– Дивина! – пожартував Карик. – Дівчинка, що зникла, з'являється знову!

А Іван Гермогенович лише міцно притис Валю до себе.

1. Які емоції, на твою думку, переживала Валя, перебуваючи у квітці енотери? Запиши.

2. Прочитавши пригоду, учні 4-го класу вирішили пограти у гру “Чарівний клубочок”. Пограйте у неї й ви. По черзі кидайте клубок ниток, формулюйте запитання за змістом тексту і відповідайте на них.

Що ти дізнався про енотеру?

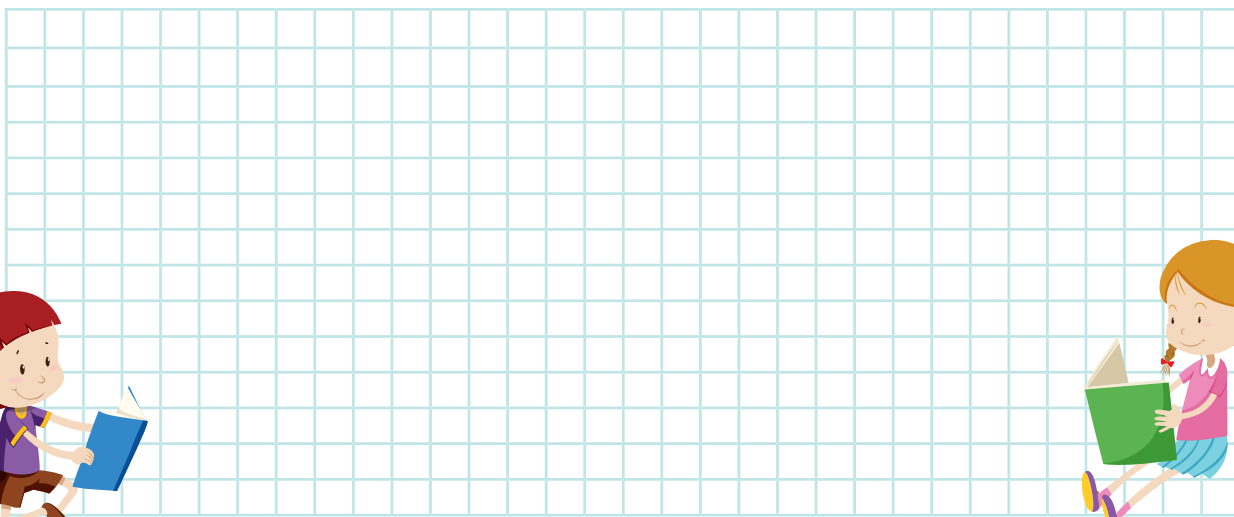

Вранці квіти енотери закриваються, а ввечері — відкриваються.

3. Сашко почав спостерігати за енотерою і дослідив, що її квіти розкриваються близько 8-ї години вечора лише на одну ніч. Досліди, які ще рослини можуть замінити годинник.

4. Склади і розв'яжи задачу, використовуючи зібрані дані. Обмінюйтеся складеними задачами з однокласниками та однокласницями і розв'яжіть їх.

Деякі квіти відкриваються й закриваються в один і той самий час. Шведський ботанік Карл Лінней склав список із 50 рослин, “поведінка” яких підказувала, котра година. Потім висадив ці рослини в саду на спеціальну клумбу і отримав квітковий годинник. Тепер такі годинники можна побачити в деяких ботанічних садах.

Що робити, коли заблукаєш у лісі?

1. Четвертокласники обговорювали, як слід поводитись, якщо заблукаєш у лісі. Прочитай міркування дітей. З якими твердженнями ти погоджуєшся? Чому?

Треба йти далі стежкою. Її протоптали люди, тож вона й виведе до людей.

Якщо голосно кричати, люди тебе почують.

Краще залишатися на місці й чекати, поки тебе хтось знайде.

Можна повернутися назад тією самою дорогою.

Якщо ти заблукав/ заблукала у природі

- ⚙ Зберігай спокій. Панікуючи, неможливо мислити логічно.
- ⚙ Зупинися. Не роби жодного кроку, поки не вирішиш, як дістатися до місця, звідки починається знайомий шлях.
- ⚙ Пригадай останню прикмету на знайомій частині шляху, якісь орієнтири – залізницю, річку, шосе. Прислухайся. Якщо немає знайомих орієнтирів, залізнь на високе дерево – погляд з висоти допомагає краще зорієнтуватися. Якщо орієнтирів немає, іди вниз за течією струмка. Він виведе до річки, річка – до людей.

2. Максим пригадав, як напередодні походу дідусь поклав до його наплічника деякі речі. Розглянь світлини. У якій ситуації знадобиться в лісі кожна річ? Розкажи.

3. Прочитайте описи ситуацій та змодельуйте поведінку дітей у кожній з них.

- ☀ Марина запропонувала Іринці прогулятися в лісочку неподалік. Іринчиних батьків удома не було.

Ніколи не куштуй незнайомі рослини, гриби – вони можуть бути отруйними!

- ☀ Діти заблукали в лісі. Вони пам'ятали тільки, що коли заходили до лісу, сонце було справа.

Залиши батькам записку: коли, куди і з ким ти пішов/пішла і коли плануєш повернутися.

- ☀ Під час прогулянки Петро згоднів. На кущі він побачив привабливі незнайомі ягідки.

Якщо спочатку сонце було справа, то щоб вийти з лісу, слід рухатися так, аби воно світило зліва.

4. Які інші способи вибратися з лісу ти знаєш? Запиши.

Як мандрують рослини?

1. Повернувшись із лісу, Тарас побачив на штанях реп'яхи і почав знімати їх, щоб мама не сварилася. Хлопчик роздратовано бубонів: "І чого вони причепилися до мене?"

Як би ти відповів/відповіла на питання Тараса? Запиши.

Реп'яхи – народна назва плодів рослин родини Айстрових.

Спеціальними гачками вони чіпляються за одяг або шерсть тварин і так переносяться на нові території, де за сприятливих умов проростають.

2. Тарас довідався, що є різні способи поширення насіння рослин: вітром, водою, тваринами, людьми, саморозкиданням. Розглянь зображення плодів. Як кожен з них “мандрує”? Розкажи.

Водяний горіх

Крилатка

Спори на листку
папороті

Горобина

Жолудь

Кульбабка

Огірок-пирскач

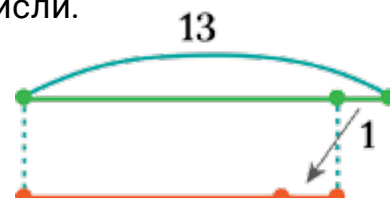

Будяк

3. Створи поробку з плодів рослин за зразком або власним задумом.

4. В Олега було 13 жолудів. Коли він віддав один Інні, жолудів у них стало порівну. Скільки жолудів було в Інни спочатку? Обчисли.

5. Наталя довідалася, що відомий нам кабачок примандрував із Мексики, де споживали лише його насіння. А які ще рослини-мандрівники вирощують у нас? Розкажи.

За твором Яна Ларрі "Незвичайні пригоди Карика та Валі"

Професор, Карик та Валя осідлали джмеля і нарешті наблизилися до схованки зі збільшувальним порошком...

Зістрибнувши з комах, мандрівники покотилися по м'якому синьому полю, вкритому пагорками й горбами.

– Дивно... – бурмотів професор, обмацуючи гладенький круглий камінь, схожий на млинове жорно, – що ж це таке? А он іще такий самий, і ще... Гудзики! Та це ж мій піджак!

– А ящик? Де ящик зі збільшувальним порошком?

– Ось він!

Діти кинулися до ящика, а Іван Гермогенович схвилювано мовив:

– Друзі, за хвилину ми знову станемо великими. Ви побачили лише крихітний куточок сусіднього з нами світу... Ми часто не звертаємо на нього уваги, погано знаємо його. А його життя міцно пов'язане з нашим... Дещо ви вже дізналися, але зовсім небагато. Ось ви бачили муху і гадаєте, мабуть, що знаєте її. Однак кількасот років тому мухи знищили в Європі 24 мільйони людей.

– Мухи? Неможливо! Як же це вони?..

– Дуже просто! Розносили на своїх щетинках страшну хворобу, бубонну чуму... Крихітні мухи можуть убити людей більше, ніж гармати, танки й літаки під час війни.

– А чому ж не можна знищити всіх комах?

– Бо серед них чимало корисних. Деякі дають мед, віск, барвники, деяких можна їсти. Інші лікують. Комахи допомогли інженерам відкрити секрети повітроплавання...

– Давайте, нарешті, збільшуватись! – вигукнула Валя.

1. Яку історію про подорож міг би розповісти кожен персонаж казки Яна Ларрі? Розкажи її від імені Карика, Валі чи Івана Гермогеновича (на вибір).

2. Відшукай в тексті та випиши інформацію, яка викликає сумнів або з якою ти не погоджуєшся. Усно поясни, чому. Як її перевірити? Для перевірки використай різні джерела.

3. Чи багато ти знаєш про комах? Перевір себе. Познач істинні твердження.

- ☐ Ентомологія – наука, що вивчає комах.
- ☐ Мурахи більшу частину свого життя сплять.
- ☐ Комарі харчуються переважно нектаром.
- ☐ У бджіл добре розвинений нюх.
- ☐ Комарі ведуть нічний спосіб життя.

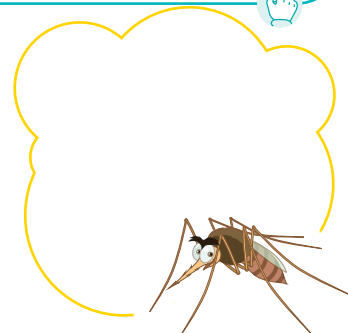
4. Петро пригадав, як улітку його вкусив комар і місце укусу сильно почервоніло й свербіло. Що слід робити в таких випадках? Змодельуйте ситуацію надання першої допомоги в разі укусу комах.

Перша допомога при укусі комах

- ✱ Промий місце укусу водою та милом.
- ✱ Поклади на нього холодний компрес, аби запобігти набряканню.
- ✱ За рекомендацією сімейного лікаря прийми антигістамінні (протиалергічні) препарати для зменшення свербіж.
- ✱ Якщо ти вже роздряпав/роздряпала шкіру, оброби ранку антисептиком.

5. Уяви, що комар, який літає навколо тебе, хоче розповісти тобі цікаву історію. Про що вона могла б бути? Запиши та проілюструй.

Яку небезпеку комахи несуть людині?

1. Орест повідомив однокласникам, що мухи й нині можуть переносити численні хвороби. Діти розповіли одне одному, як захищаються від цих комах у їхніх родинах, і виявили 5 різних способів. А скільки відомо тобі? Запиши їх.

.....

.....

.....

.....

2. Четвертокласники розмірковували над корисністю комах. Прочитай репліки дітей та доповни їх власними.

Муха корисна, бо знищує рештки згнилих рослин.

Муха шкідлива, бо розносить хвороби.

?

.....

.....

.....

- ☀ Чи можна однозначно стверджувати, що комахи корисні або що вони шкідливі? Чому?

3. Роксолана прочитала в інтернеті новину: “Тарганів відтепер можна вважати корисними комахами. Вчені з’ясували, що вони позитивно впливають на людину”. Як дівчинка може перевірити цей факт? Чи маємо ми вірити всьому, що прочитали в інтернеті?
4. Відшукай в інтернеті або енциклопедії вражаючий факт про будь-яку комаху. Запиши його.

- 5.** Мар'яна згадала, що попелиці цього літа попсували на городі її дідуся $\frac{2}{3}$ всієї капусти. Тож її зібрали лише 10 кг. Який урожай могла б отримати родина, якби вчасно вдалася до захисних заходів?

6. Матвій вважав, що жук-турун — шкідник, і почав топтати турунів на своєму подвір'ї. Старший брат, побачивши це, сильно штовхнув хлопчика, вигукнувши: "Негіднику, ти знищив корисних істот!". Які права дитини були порушені?

Твої права

Згідно з “Конвенцією про права дитини”

На життя

На захист від насильства

На достатнє харчування і чисту воду

На відпочинок
і дозволя

На особливе
підкування
та допомогу

На свободу думки, совісті та релігії

На охорону здоров'я

На освіту

Які почуття викликає завершення мандрівки?

1. Хто з персонажів твору Яна Ларрі “Незвичайні пригоди Карика та Валі”, на твою думку, залишився задоволений мандрівкою? Чому ти так вважаєш?

.....

.....

.....

2. Вираз обличчя може багато розповісти про почуття людини. Коли головні герої твору відчували такі емоції? Перекажи ці епізоди.

А

Б

В

Г

3. Герої повісті вирушили в мандрівку 20 серпня, а завершили її 4 вересня. Скільки днів тривала їхня пригода? Обчисли.

4. Чи змінилося, на твою думку, життя Карика і Валі після подорожі з професором? Як саме? Продовж діалог.

Захоплива була мандрівка!

Я стільки цікавого для себе відкрила!..

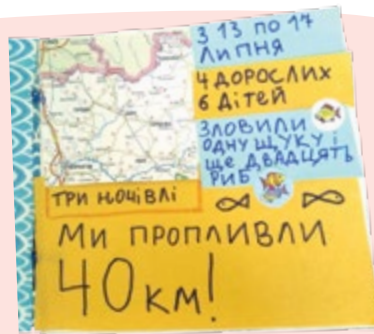
.....

.....

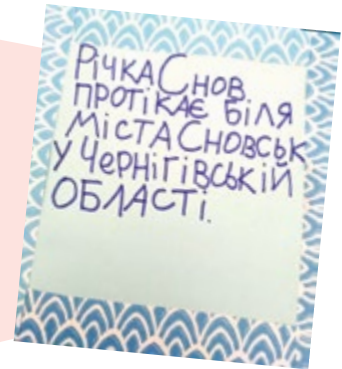
.....

5. На згадку про подорож Карик і Валя зробили тревелбук. А Миколка й Оксанка влітку мандрували Чернігівщиною. Розглянь сторінки їхньої книжечки спогадів. Чим запам'яталася дітям мандрівка? Розкажи.

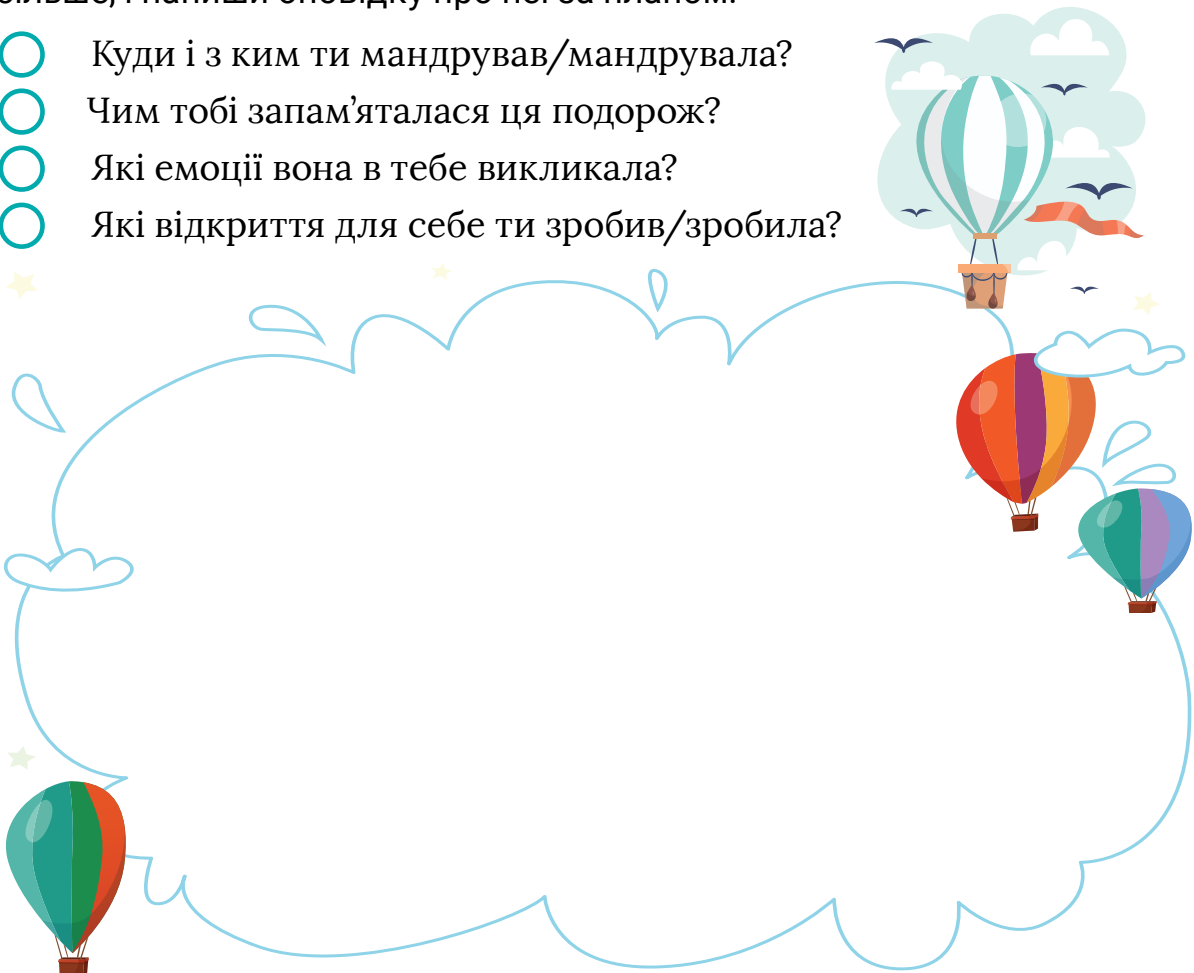

Тревелбук – художньо оформлений звіт про мандрівку у вигляді книжечки, створеної власноруч.

6. Чи любиш ти мандрувати? Пригадай подорож, яка тобі запам'яталася найбільше, і напиши оповідку про неї за планом.

- ☐ Куди і з ким ти мандрував/мандрувала?
- ☐ Чим тобі запам'яталася ця подорож?
- ☐ Які емоції вона в тебе викликала?
- ☐ Які відкриття для себе ти зробив/зробила?

Перевір себе

1. Учні 4-го класу дізналися, що 30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек, і вирішили організувати екскурсію до шкільної бібліотеки. “Бібліотекарка залюбки відповість на запитання, які вас цікавлять”, – сказала вчителька. Ось про що вирішили запитати діти.

Скільки всього книжок у шкільній бібліотеці?

Яка найпопулярніша книжка у нашій бібліотеці?

Чи любите
ви читати?

- ☀ А про що запитав/запитала б ти? Постав своє запитання бібліотекарю/бібліотекарці та запиши відповідь.

2. Діана у бібліотеці захоплено вивчала книжку “Енциклопедія комах”, адже хотіла якнайбільше дізнатися про представників цієї групи тварин. Про яких із зображених на малюнку істот Діана не знайшла інформації у цій книжці? Обведи їх. Чому? Свою думку обґрунтуй.

Дощовий черв'як

Бабка

Oca

Мурашка

Павук

Колорадський жук

Жук-плавунець

- 3.** Побудуй ланцюг живлення, де однією з ланок є будь-яка комаха (на вибір).

4. Роман вирішив перекусити перед тим, як іти до бібліотеки: вийняв із портфеля пляшку з колою і чипси. Чи схвалюєш ти такий вибір хлопчика? Чому? Наведи приклади перекусів, які не завдають шкоди здоров'ю.

5. Нещодавно Захар із татом замовили в інтернет-магазині книжки. Яка вартість покупки, якщо ціна однієї книжки становила 256 грн, другої — у 2 рази менша, а послуга доставки — 65 грн? Обчисли.

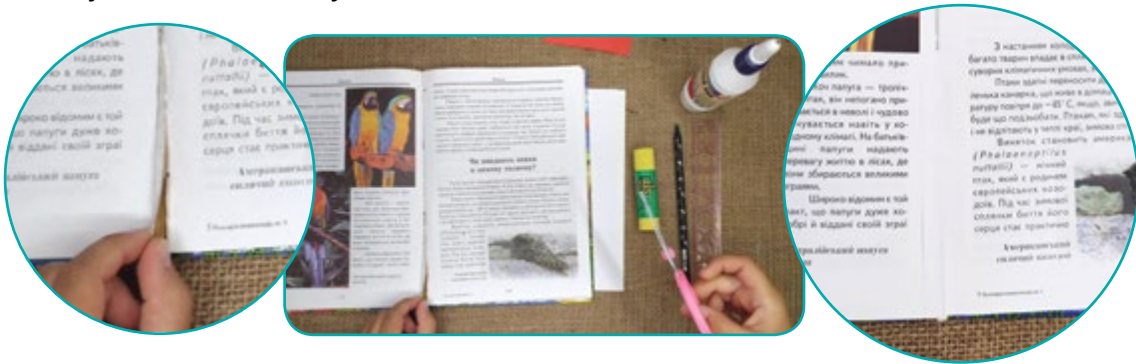
6. Марина побачила на столі у бібліотеці горобину. Ти, мабуть, знаєш, що птахи залюбки ласують її плодами і повсюди розносять її насіння. Які ще способи поширення рослин тобі відомі? Наведи приклади тих плодів та насіння, які розповсюджуються за допомогою вітру.

.....

.....

7. Микола з друзями вирішили "підлікувати" книжки своїми руками. Відремонтуй і ти книжки у шкільній або класній бібліотеці.

8. Які відкриття ти зробив/зробила для себе, вивчаючи цю тему? Запиши.

.....

.....